

D E C I Z I E

16 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Nicolae Clima

Judecătorii

Svetlana Novac, Tatiana Vieru,

Oleg Sternioală, Ion Corolevski

examinând recursul declarat de către Vasile Gociu, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Gociu împotriva lui Mihai Șeremet cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și penalității, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, prin care a fost repus în termen apelul declarat de către Mihai Șeremet, respins apelul declarat de către Vasile Gociu, admis apelul declarat de către Mihail Șeremet, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 28 ianuarie 2013 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea lui Vasile Gociu a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 18 aprilie 2012, Vasile Gociu a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihai Șeremet cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și penalității.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 12 aprilie 2011 a încheiat contractul nr. 1 cu proiectantul Mihai Șeremet, în baza căruia ultimul și-a asumat obligația de a elabora documentația de proiect pentru construirea unei case private cu 18-20 apartamente în 5-6 nivele din str. Milescu Spătaru, mun. Chișinău.

Menționează că în ziua semnării contractului i-a achitat pârâtului avansul în mărime de 3300 euro din suma totală de 6500 euro, ceea ce se confirmă prin chitanțele din 13 aprilie 2011 și 14 martie 2011.

Invocă că proiectul urma să fie elaborat în două tranșe: compartimentul A,R, faza PE-POS (proiect organizare șantier) PG, PVS, fațadele.

Susține că deși în contract nu a fost stabilită data executării proiectului, între părți a avut loc o înțelegere verbală precum că proiectarea va dura aproximativ 2-3 luni, cu toate acestea pe parcursul a 7 luni pârâtul nu și-a onorat obligațiile contractuale.

Astfel, la 15 noiembrie 2011 în adresa pârâtului a fost expediată o somație, prin care s-a acordat termen de 30 de zile de executare a obligațiilor asumate în modul stabilit de art. 575 alin. (1) Codul civil.

Indică că prin aceeași somație pârâtul a fost avertizat și despre faptul rezilierii contractului în cazul în care nu va fi executată obligația asumată în termen de 30 de zile din momentul recepționării somației, care conform avizului de recepție a fost primită la 24 noiembrie 2011.

Consideră că contractul nr. 1 din 12 aprilie 2011 se consideră reziliat din 24 decembrie 2011, deoarece conform art. 737 Codul civil, rezoluțiunea contractului operează prin declarație scrisă față de cealaltă parte. Iar, art. 748 Codul civil, indică că dacă motivul rezilierii constă în neexecutarea unei obligații contractuale, rezilierea este admisibilă numai la expirarea fără rezultat a unui termen de remediere sau după o somație rămasă fără efect. În acest sens referindu-se și la art. 741 Codul civil.

Sustine că somația înaintată către pârât a rămas fără efect, deoarece până în prezent reclamantul nu a primit nici un răspuns și pe parcursul unui an nu au fost executate, nici integral și nici parțial obligațiile asumate prin contract.

Cu referire la art. 735, 738 Codul civil, afirmă că pârâtului îi este imputabilă cauza rezoluțiunii, deoarece intenționat și în mod flagrant, acesta nu dorește să execute prevederile contractului, astfel Mihai Șeremet urmează să recupereze prejudiciul produs prin neexecutarea contractului.

Menționează că conform pct. 4.8. al contractului nr. 1 din 12 aprilie 2011, proiectantul se penalizează cu 0,1 % din onorariul achitat, al etapei date, pentru fiecare zi de întârziere pentru volumul de lucrări nepredate la timp, respectiv din suma de 3200 Euro, urmează a fi calculată penalitate din 24 decembrie 2011 în mărime de 352 Euro, calculată până la 12 aprilie 2012 ($3200 \text{ Euro} \times 110 \text{ zile} = 325 \text{ Euro}$).

La fel, indică că pârâtul ca urmare a întreruperii relațiilor contractuale urmează să restituie suma de 3300 euro, astfel începând cu 24 decembrie 2011 și conform art. 619 Codul civil este ținut să achite dobânda legală pe perioada de întârziere suma de 189 euro, pentru perioada 24 decembrie 2011 – 12 aprilie 2012 ($3300 \text{ euro} \times (10\% + 9\% : 365 \text{ zile} \times 110 \text{ zile}) = 189 \text{ Euro}$).

De asemenea, a menționat că fiind de bună credință la 13 februarie 2012 a mai expediat încă o somație la adresa pârâtului care de asemenea a fost lăsată fără răspuns.

Prin urmare, solicită Vasile Gociu încasarea în beneficiul său de la Mihai Șeremet avansul achitat la 12 aprilie 2011 în mărime de 3300 euro, penalitatea calculată din 24 decembrie 2011 până la 12 aprilie 2012, în sumă de 352 euro, dobânda de întârziere în mărime de 189 euro și a cheltuielilor de judecată, inclusiv taxa de stat în mărime de 1584 lei.

La 22 noiembrie 2012, Vasile Gociu a depus o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, solicitând încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a sumei de 3300 euro avansul achitat la 12 aprilie 2011, penalitatea calculată de la 24 decembrie 2011 până la 22 noiembrie 2012 în mărime de 594 euro, dobânda de întârziere, calculată de la 24 decembrie 2011 până la 22 noiembrie 2012 în mărime de 450,2 euro, cheltuielile de judecată și taxa de stat în mărime de 1584 lei și onorariul avocatului.

La 17 ianuarie 2013, reclamantul a mai depus o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, solicitând încasarea din contul pârâtului avansul achitat în mărime de 3300 euro, penalitatea calculată de la 24 decembrie 2011 până la 17

ianuarie 2013 în mărime de 594 euro, dobânda de întârziere, calculată de la 24 decembrie 2011 până la 17 ianuarie 2013, în mărime de 518,5 euro, cheltuielile de judecată și taxa de stat în mărime de 1584 lei și onorariul avocatului.

Prin hotărârea Judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 28 ianuarie 2013 acțiunea a fost admisă parțial, s-a încasat din contul lui Mihai Șeremet în folosul lui Vasile Gociu suma de 3300 euro cu titlu de avans achitat, 394 euro cu titlu de penalitate conform contractului, iar în total suma de 3652 euro în valută națională la data executării hotărârii judecătorești și cheltuielile de judecată în mărime de 1584 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2013 a fost respins apelul declarat de către Mihai Șeremet, admis apelul declarat de către Vasile Gociu, casată parțial hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretențiilor cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, a penalității în mărime de 200 euro și cheltuielilor de asistență juridică și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre prin care a fost încasat din contul lui Mihai Șeremet în beneficiul lui Vasile Gociu, dobânda de întârziere în sumă de 661,3 euro, penalitatea în sumă de 200 euro, în sumă totală de 861,3 euro cu echivalentul în valută națională la data executării deciziei și cheltuielile de judecată în sumă de 5000 lei. De asemenea s-a corectat sintagma din dispozitivul hotărârii Judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 28 ianuarie 2013, în „3694” în loc de „3652”. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2013, a fost admis recursul declarat de către Mihai Șeremet și s-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2013 cu trimiterea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, a fost repus în termen apelul declarat de Mihai Șeremet, respins apel declarat de Vasile Gociu, admis apelul declarat de Mihai Șeremet, casată hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea lui Vasile Gociu a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 22 ianuarie 2014, în termenul prevăzut de lege, Vasile Gociu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Recurentul Vasile Gociu, în motivarea recursului, a invocat nu este de acord cu decizia instanței de apel deoarece este neîntemeiată și ilegală bazată pe aplicarea eronată și incorectă a normelor de drept material și, anume, a fost interpretată în mod eronat legea precum și a apreciat arbitrar probele administrate la actele pricinii.

Consideră că instanța de apel incorect a stabilit circumstanțele de fapt ale raportului juridic litigios și astfel eronat a apreciat circumstanțele cauzei, fapt prin care a pronunțat o decizie neîntemeiată și ilegală, contrară prevederilor normelor de drept material din motiv că superficial a examinat pricina, contrar faptelor evidente din dosar, numai prin prisma afirmațiilor false neconformate a intimatului Mihail Șeremet și martorilor din partea acestuia.

La 07 aprilie 2014, Mihai Șeremet a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel pe care o consideră întemeiată și legală.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Prin scrisoarea din 19 decembrie 2013, Curtea de Apel Chișinău a expediat părților copia deciziei din 12 decembrie 2013, iar la 22 ianuarie 2014, adică în termenul prevăzut de lege, Vasile Gociu a depus cererea de recurs.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 02 aprilie 2014 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate în recurs în baza materialelor dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus în termen, neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

Din actele pricinii s-a stabilit că Vasile Gociu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihai Șeremet prin care a solicitat încasarea avansului achitat în sumă de 3300 euro, penalități în mărime de 594 euro, dobânda de întârziere în mărime de 518,5 euro și cheltuielile de judecată în mărime de 1584 lei rezultate din neexecutarea contractului de către Mihai Șeremet privind efectuarea proiectului pentru construirea casei private din str. N. Milescu Spătaru, mun. Chișinău.

Judecând pricina prima instanță a admis acțiunea lui Vasile Gociu concluzionând că sunt întemeiate cerințele invocate de Vasile Gociu privind restituirea avansului în sumă de 3300 euro și încasarea penalităților, deoarece derivă din contractul semnat de părți.

Instanța de apel examinând pricina în ordine de apel a concluzionat că prima instanță a emis hotărârea cu aplicarea eronată a normelor de drept material, casînd hotărîrea emisă și a emis o nouă hotărîre de respingere a acțiunii lui Vasile Gociu concluzionînd că proiectantul nu a avut posibilitatea de a-și îndeplini obligațiile în modul corespunzător, această situație fiind condiționată de acțiunile și inacțiunile lui Vasile Gociu și că acesta nu avea dreptul să rezilieze în mod unilateral contractul încheiat la 12 aprilie 2014 cu Mihai Șeremet.

Instanța de recurs reține că, fiind investită cu judecarea pricinii în cauză instanța de apel, reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, avînd la bază cumulusul de probe prezentate de părți, corect a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Conform art.512 alin. (1) Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute, iar art.572 alin. (1) al Codul civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 666 Codul civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic. Contractul poate fi de adeziune sau negociat, sinalagmatic sau unilateral (generează obligații

doar pentru una dintre părți), comutativ sau aleatoriu și cu executare instantanee sau succesivă, precum și de consumator.

S-a stabilit cu certitudine că conform contractului individual de muncă nr. 1 din 12 aprilie 2011, beneficiarul Vasile Gociu a comandat iar proiectantul Mihai Șeremet urma să elaboreze un proiect pentru construcția casei private cu 18-20 apartamente în 5-6 nivele din str. N. Milescu Spătaru, mun. Chișinău.

Conform pct. 3.1 a contractului a fost stabilit prețul lucrărilor de proiectare în sumă de 5 euro pentru un m.p. de suprafața totală.

Astfel la achitarea avansului suprafața totală a casei proiectate nu era cunoscută, deoarece beneficiarul nu era apreciat de parametrii construcției - 18 sau 20 apartamente, 5 sau 6 nivele, astfel achitarea avansului urma să fie achitată după aprobarea variantei finale în schiță.

Conform pct. 4.6 a contractului nr. 1 din 12 aprilie 2011, proiectul urma să fie predat pe etape și anume în termen de 30 de zile de la completarea documentației anteproiect, întocmirea completă a caietului de sarcini și aprobarea variantei finale în schiță de către beneficiar și antreprenor.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că instanța de apel consideră eronată afirmația invocată de Vasile Gociu precum că la semnarea contractului nu a fost indicat termenul de elaborare și predare a proiectului, această afirmație nu e corectă și este contrară probelor administrate de intimat, deoarece beneficiarul Vasile Gociu nici nu a aprobat varianta finală în schița de rînd cu antreprenorul. Drept consecință această situație a generat și imposibilitatea efectuării lucrărilor asupra proiectului din vina anume a beneficiarului.

Mai mult, se reține și faptul că contractul încheiat în cazul din speță este datat cu data de 12 aprilie 2011, iar beneficiarul numai la 22 septembrie 2011 a primit certificatul de urbanism pe numele său.

Reieșind din circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel temeinic și legal a stabilit că proiectantul Mihai Șeremet nu a avut posibilitatea de a-și îndeplini obligațiile în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și în momentul potrivit, această situația a fost condiționată numai de acțiunile beneficiarului Vasile Gociu, iar afirmațiile recurentului precum că unica condiție pentru executarea lucrărilor de proiectare era achitarea sumei de bani indicate în contract dar nu și a certificatului de urbanism nu corespunde realității din motivul că orice arhitect nu poate finaliza și preda proiectul fără prezența obligatorie a certificatului de urbanism.

De asemenea, temeinic și legal instanța de apel a concluzionat că recurentul Vasile Gociu ilegal a reziliat contractul încheiat la 12 aprilie 2013, deoarece conform capitolului VI „Alte clauze” este stipulat că „prezentul contract poate fi modificat sau reziliat cu acordul scris al părților, modificare/reziliera unilaterală exonerînd de răspundere persoana în culpă”. Astfel corect s-a stabilit că vina nu este a proiectantului – Mihai Șeremet, ci a beneficiarului – Vasile Gociu.

Nu poate fi reținut drept întemeiat argumentul recurentului precum că a expediat prin poștă înștiințarea despre rezilierea unilaterală a contractului de către beneficiar, deoarece un mare volum de lucru asupra proiectului dat era deja realizat în anul 2011. Faptul dat se confirmă și prin depozițiile martorului Victor Goitu care a

confirmat că în luna martie anul 2012, proiectul arhitectural întocmit de Mihai Șeremet în volum de 80% a fost readresat dânsului de către Vasile Gociu pentru a elabora continuarea schiței proiectului început de ultimul. De asemenea, a confirmat că planul arhitectural nu a fost modificat esențial, rămânând în mare majoritate varianta întocmită de Mihai Șeremet.

În circumstanțele expuse instanța de recurs consideră că instanța de apel just a stabilit că Mihail Șeremet și-a executat obligațiile asumate prin contractul nr. 1 din 12 aprilie 2011 și a elaborat documentația de proiect pentru construcția unei case de locuit private, iar Vasile Gociu la rîndul său cu rea credință a transmis proiectul întocmit de intimat în volum de 80%, alt proiectant, la un preț mai redus.

Este neîntemeiată și nu poate fi reținută critica recurentului cu privire la aceea că intimatul nu și-a executat corespunzător obligațiile asumate în baza contractului și că dînsul a fost nevoit să primească un alt certificat de urbanism din 02 septembrie 2011, a fost nu din cauza că expira certificatul de urbanism din 23 noiembrie 2010, ci din cauza că primul certificat nu era eliberat pe numele recurentului dar pe numele fratelui său și nici de cum nu putea fi elaborat proiectul fără certificat de urbanism, eliberat legal, pe numele persoanei beneficiare.

Instanța de recurs consideră că odată ce s-a concluzionat că acțiunea principală cu privire la restituirea sumei de 3300 euro a fost respinsă, atunci întemeiat instanța de apel a respins și pretenția cu privire la încasarea penalității și dobînzii de întîrziere. Or, dobînda de întîrziere se aplică obligațiilor pecuniare, iar obligațiile pecuniare sunt obligații care se exprimă în împrumut bănesc. Achitări în bani, transferuri de bani, adică obligația de a întoarce bani. În speță părțile din litigiu sunt în fața unor obligațiuni pentru elaborarea documentației de proiect, care l-a moment s-au transferat în litigiu și aceste obligațiuni nu sunt purtătoare de dobîndă.

Astfel, în circumstanțele expuse instanța de recurs consideră că, argumentele invocate de către recurent în ceea ce privește faptul că, au fost interpretate eronat normele de drept material și că instanța de apel n-a dat o apreciere corespunzătoare probelor administrate nu pot fi reținute, deoarece acestea poartă un caracter declarativ și nu corespund realității, concluziile instanței de apel în acest sens sînt bazate pe probe concludente, utile și pertinente.

În consecință, instanța de recurs constată că, soluția dată de instanța de apel conform prevederilor legale enunțate este legală și întemeiată, care a cercetat pertinent probele administrate la materialele pricinii și corect a soluționat litigiul din speță în conformitate cu art. 130 CPC.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul, că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Vasile Gociu.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Gociu împotriva lui Mihai Șeremet cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și penalității.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Ion Corolevschi